

ginn hunn, méi villfälteng ware wéi just nach den Artikel 43. A wann ech sollt vun esou engem Échec a Kenntnis gesat ginn, wäert ech och selbstverständlech drop reagéieren.

■ **M. le Président.**- Déi nächst Fro kënnt vum Här François Bausch un de Gesondheitsminister iwwert d'Aarbecht vum Groupe de travail iwwert d'Individualisation. Den Här Bausch huet d'Wuert.

- Question N° 364 du 10 février 2004 de Monsieur le Député François Bausch au sujet de l'état des travaux du groupe de travail individualisation, adressée à Monsieur le Ministre de la Santé et de la Sécurité sociale

■ **M. François Bausch (DÉI GRÉNG).**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, déi gréng Fraktioun ass zënter längerem der Meinung, dass déi eenzeg Aart a Weis wéi hei zu Lëtzebuerg ee Rentensystem ze kréie wier, deen all Mënsch hei am Land en dezente Liewenswending garantéiert - dat onofhängeg, ob e berufstäteg war oder net -, déi ass fir op de Wee ze goe vun engem Rentensystem, deen op individualiséiert Rechter opbaut vun all eenzelne Mënsch an eiser Gesellschaft. Dofir hate mer als gréng Fraktioun dee Punkt och zu engem ganz wichtege Punkt um Rentendéisch gemaach. A mir haten och e Pabeier um Rentendéisch virgeluecht, wou mir eng Rei Pisten opgewisen hunn, wéi ee kéint eventuell eng Kéier an déi Richtung kommen.

Mir waren eis um Rentendéisch dunn och eens ginn um Schluss op Drock vun eis hin, dass an der Déclaration finale festgehalen ginn ass, dass de Ministère de la Sécurité sociale soll en Aarbechtsgrupp asetzen, dass deen Aarbechtsgrupp soll kucken, wéi en op deem dote Wee weiderkënn, wat fir eng Méiglechkeet mer kéinte fannen, fir hei zu Lëtzebuerg eise Rentensystem insgesamt lues a lues mat Transitionphasen, déi déi verschiddelechsten Ausrichtungen kéinten hunn, ëmzestellen.

Enner anerech och kéint een Aspekt vun esou enger Ausrichtung dee sinn, deen elo kierzlech vun enger Associatioun Famill 2000 virgestallt ginn ass, déi dat zwar entre-temps anescht nennt, mä dee fir eis awer an d'Richtung geet vum Splitting zum Beispill als Iwwergangsmessure. Ech mengen, d'Ennzil soll awer eng Kéier sinn, fir op en individualiséiert System ze kommen, wou all Mënsch an eiser Gesellschaft, ob Mann oder Fra, ob e geschafft huet oder net geschafft huet, eege Rentenpräsch huet. Nëmme dat ass eng Garantie, dass jiddereen onofhängeg vu sengem Liewensverlaf eng Kéier herno am Rentenalter kann iwwer e Revenu verfügen, deen him en dezent Liewen erlaabt.

Dofir, wéi gesot, fir eis ass dat eng ganz wichteg Generatiounereform, déi eigentlech misst endlech an Ugrëff geholl ginn. Deen Aarbechtsgrupp do ass iergendwéi verstoppt. Et gétt en, dat wësse mer als Gréng, mä mer wëssen eigentlech net vill méi vun him, well no baussen hu mer nach net vill vun him héieren. Eis géing awer interesséieren, elo awer ëmmerhi scho méi wéi zwee Joer dono, wou deen Aarbechtsgrupp funktionéiert, wou en drun ass, ob et do en Tëscherapport gétt oder wat och ëmmer.

Mir wëlle wëssen, ob de Gesondheitsminister eis hei de Mëtteg kéint emol zumindest eng Rei Indikatiounen ginn, wat do bis elo schonn diskutéiert ginn ass, a wat fir eng Richtung dass déi Piste ginn a wéini hei mengt, dass mer zum Beispill och kéinten hei am Parlament iwwer en Tëscherapport eventuell diskutéieren. Ech mengen hei ass jo eng Generatiounereform, déi soll entaméiert ginn. Dofir ass et gutt, dass d'Parlament och

an Tëschenetappe mat agebonne gétt, géif ech soen. Ech mengen, et wär un der Zäit, dass mer endlech Kloecheit krite doriwwer, a wat fir eng Richtung et do geet.

■ **M. le Président.**- D'Wuert huet den Här Gesondheits- an Aarbechtsminister Carlo Wagner.

■ **M. Carlo Wagner, Ministre de la Santé et de la Sécurité sociale.**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech kann dat nëmme konfirméieren, wat den honorablen Här Bausch gesot huet: D'Verspriechen vum Rentendéisch. Ech muss och soen, dass an der Zwëschenzäit ganz aktiv an deem Groupe de travail, deen en hei opgezielt huet, geschafft ginn ass. Dee Groupe de travail besteet aus Vertrieeder vun zwee Ministère, engem vun der Sécurité sociale - ech äntweren also als Minister vun der Sécurité sociale, net als Minister vun der Santé - an awer och engem Vertrieeder vum Ministère vun der Promotion féminine. Nach dozou war geholl ginn de Conseil national des femmes.

Ech muss soen, dass déi Consultatioun ganz, ganz heefeg waren, dass an der Zwëschenzäit och zwou Etüde vum CEPS gemaach si ginn. Déi éischt wat déi Etüd iwwert d'Carrière professionnelle vun de Fraen hei zu Lëtzebuerg, déi zweet huet dora bestanen de Bilan ze zéien iwwert d'Pensions dérivées an d'Pensions individuelles, déi mer hei zu Lëtzebuerg hunn. Déi zwou Etüde sinn Enn leschte Joers fäerdeg ginn, esou dass elo op Grond vun deene Consultatiounen an op Grond vun deenen zwou Etüden de Ministère vun der Sécurité sociale mam Ministère vun der Promotion féminine amgaange sinn de Rapport ze schreiwen. Dee Rapport wäert den nächste Mount, dat heescht am Mäerz, nach eng Kéier an de Groupe de travail pour approbation zrëckgoen. Duerno, Här Bausch, wäert ech - mengen ech op alle Fall - Enn Mäerz, ufanks Abrëll dee Rapport dee Moment an déi zoustänneg Kommissioun vun der Chamber ginn.

Ech mengen, Dir kënnt mir soen an Dir sot mat Recht: Et huet iwwer zwee Joer gedauert - zwee Joer an e puer Méint, wa mer dovunner ausginn, dass nom Rentendéisch grouss Vakanz war an dass also am September, Oktober déi Aarbechten ugeholl gi sinn. Dir wësst awer, wéi komplex dass déi dote Matière ass, an d'Komplexitéit an d'Schwieregkeet bestinn eben doranner, dass dee ganze System vun der Sécurité sociale hei zu Lëtzebuerg op der Carrière professionnelle baséiert, an dass een also muss kucken a wéi engem Mooss een och kann de legitimen Ufuerderungen nokomme vun deene Leit, déi ebe keng Carrière professionnelle kënnen opweisen. Mä, wéi gesot, all dat wäert aus deem Rapport erausgoen, an ech mengen Enn Mäerz, ufanks Abrëll géif d'Parlament deen zur Verfügung gestallt kréien.

■ **M. le Président.**- Zum Schluss komme mer zur Fro Nummer 365. Déi kënnt vum Här Ben Fayot a richt sech un den Här Gesondheitsminister Carlo Wagner iwwert d'Fëmmen an der Öffentlechkeet. D'Wuert huet den Här Fayot.

- Question N° 365 du 10 février 2004 de Monsieur le Député Ben Fayot sur la position du Gouvernement luxembourgeois concernant la réglementation du tabagisme dans les lieux publics, adressée à Monsieur le Ministre de la Santé et de la Sécurité sociale

■ **M. Ben Fayot (LSAP).**- Här President, mir hunn e Gesetz iwwert den Tabagismus a mir hunn och e Règlement grand-ducal. An deem Règlement grand-ducal gétt villen geregelt, mä et gétt net geregelt, wat mam Fëmmen am öffentleche Raum ass, dat heescht, ob

een daerf zum Beispill an engem Restaurant fëmmen, ob et do en Espace fumeur gétt an en Espace non-fumeur. Datselwecht géllt fir alлегuer d'öffentlech Plazen, och esouguer d'Stroossen, d'Post, d'Gare, d'Zich an esou weider.

Do wollt ech den Här Gesondheitsminister froen, ob e wëlles hätt, fir dat Gesetz an deem Punkt ze vervollstännege, respektiv dat Règlement?

■ **M. le Président.**- D'Wuert huet den Här Gesondheitsminister Carlo Wagner.

■ **M. Carlo Wagner, Ministre de la Santé et de la Sécurité sociale.**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, den honorablen Här Fayot beriff sech op d'Gesetz vum 24. Mäerz 1989, wou d'Kapitel 2, Artikel 9 ganz genau d'Interdiction de fumer regelt.

Déi Fro, déi en opwerft ass ongeféier déi vun der Definitioun vun engem öffentleche Raum. Wat ass en öffentleche Raum? En öffentleche Raum, soen d'Juriste mir, gétt normalerweise definéiert als e Raum, deen accessibel ass à tout le monde, dat heescht au public.

Wa mer beispillsweis Restauranten huelen, esou sinn d'Restauranten en fait net accessible au grand public an deem Sënn, dass ee muss onbedéngt dohinner goe fir Saachen an d'Rei gemaach ze kréien, zum Beispill Bâtiments publics oder eng Gare, wou ee muss duerch d'Gare goen, fir kënnen den Zuch ze huelen. Restauranten, dat ass éischter Propriété privée. Dofir sinn ech der Meinung, dass een do misst emol och schwätze vläicht mat dem Minister vun de Classes moyennes, a ganz besonnesch mat der Horesca.

Mat Ärer Iddi en général, Här Fayot, sinn ech 100%eg averstannen. Et wär begréissenswäert, wann effektiv all Restaurant e Secteur fumeur an e Secteur non fumeur hätt. Mir wëssen awer, dass dat a ganz ville Restauranten net méiglech ass, an dass mer also, wa mer ze vill forcéieren, riskéiere géint d'légitim Intérêt vun deenen Exploitanten ze goen.

Wa mer vum Secteur public schwätzen, vun de Bâtiments publics, do muss ech soen, dass dat am 89er Gesetz kloer an d'itlech geregelt ass. Ech huelen den Artikel 9, Punkt 5, wou d'Interdiction ass „dans les locaux destinés à accueillir ou à héberger des personnes de moins de seize ans“ oder, Här Fayot, méi prezis am Ali-ne 9: „dans les halls et salles des bâtiments publics où l'interdiction de fumer est affichée“. Et ass scho ganz largement geregelt.

An deem vun lech méi prezis ugeschwatene Punkt hânt et effectivement vun der bonne volonté vum Responsable des lieux of. Ech sinn awer mat lech averstannen, dass et begréissenswäert wär, dass zumindest do géif geregelt ginn, wou et méiglech ass.

Merci.

■ **M. le Président.**- Als lescht Fro huele mer déi éischt Fro, déi zrëckgestallt gi war. Se kënnt vun der Madame Marie-Josée Frank an ass un de Gesondheitsminister gericht iwwert d'Unerkennung vum Beruf vum Psychothérapeute agréé. D'Wuert huet d'Madame Frank.

- Question N° 358 du 10 février 2004 de Madame la Députée Marie-Josée Frank concernant la reconnaissance de la profession de santé «psychothérapeute agréé» et les effets de cette reconnaissance, adressée à Monsieur le Ministre de la Santé et de la Sécurité sociale

■ **Mme Marie-Josée Frank (CSV).**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, viru bal zwou Wochen hate mir hei an der Chamber en Débat iwwert d'Alternativmedizin. E puer Kolleegen hate mat mir d'Psychothérapie thematiséiert. Deen Ablack hat de Gesondheitsminister a senger Interventioun keng Positioun zur Psychothérapie geholl.

Ech erënnere drun, dass d'Psychothérapie eng akademesch Disziplin ass, déi op enger wëssenschaftlech empirischer Approche baséiert, an déi all Behandlungsmethoden vu psychesche Souffrance ëmfaasst, an heibai op psychologesche Moyenen zrëckgräift. Si besteet also an enger Relatioun tëschent dem Therapeut an dem Patient. Mat där Relatioun gétt geschafft, fir d'Erliwene an d'Verhale vum Patient kennen ze léieren, ze verbessere. Et ginn Übunge gemaach, fir schnell zu Resultater ze kommen. Ech bleiwen iwwerzeegt, dass d'Psychothérapie laangfristeg vill Sue kann aspuren.

Ech wëll dofir haut de Minister nach eng Kéier froen, ob de Beruff vum Psychothérapeute agréé als sou genannt Profession de santé unerkannt gétt?

Mengt den Här Minister net och, dass duerch dës Unerkennung sech de Medikamentemessbrauch kënn reduzéieren, an och verlängert a widderhuelten Absence an der Schoul an op der Schaff kënnent verhénnert ginn?

Merci.

■ **M. le Président.**- D'Wuert huet de Gesondheitsminister Carlo Wagner.

■ **M. Carlo Wagner, Ministre de la Santé et de la Sécurité sociale.**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, am plaz haut eng Fro driwwer ze stellen, wär et en fait méi utile gewiescht, wann d'Madame Frank viru 14 Deeg eng Motioun erabruecht hätt iwwert d'Psychothérapie, dann hätt kënn jiddereen derzou Stellung huelen.

Ech wëll drun erënnere, dass mer e Rapport final hate vum Groupe de travail, deen an der Commission de la Santé geschafft huet, e Groupe de travail, dee kloer an d'itlech Richtlinnen ofginn hat. En huet wuel fënnf verschidden Disziplinen analyséiert, huet awer nëmme fir véier Disziplinen Propositionen gemaach. Et sinn och déi véier Propositionen, wou ech drop agaange sinn, wou ech gare bereet war Stellung derzou ze huelen, souguer positiv Stellung ze huelen.

Mir hunn haut eng Motioun virleien. Ech hu mech engagéiert, fir déi Motioun virun Enn vun dëser Legislaturperiod ze exekutéieren. D'Psychothérapie war net derbäi. Et war och keng separat Motioun do, fir d'Psychothérapie anzeféieren. Déi véier Disziplinen, wou elo reglementéiert gétt, dat ass en éischte Schrëtt. Et soll een net ausschléissen, dass an enger zweeter Well nach aner Disziplin kënnen, dont d'Psychothérapie, derbäikommen.

Ech wär awer frou, wann dee Moment d'Kommissioun méi eng kloer an d'itlech Positioun zu där Psychothérapie géif huelen, well dat jo e ganz vasten Domän ass, an net alles, Madame Frank, wat zur d'Psychothérapie gehéiert, ass am Domaine médical sommatique oder Ähnlech. Ech wëll beispillsweis drun erënnere, dass um Domän vun der Goodyear, wou dann déi jonk Chauffere Tester musse maachen, d'Psychotherapeuten derbäi sinn. Mä gleeft mir, wann ech dem Här Kiefer soen, hie soll dat iwwert d'UCM rembourseren, da gétt et awer Gelaachs oder Gehalts. Dofir mengen ech, wann ee ganz generell Termé gebrauchen, misst een déi och e bësse méi genau oftrennen a kloer an d'itlech cernéieren an determinéieren, wat am Domaine médical ass a wat net.

■ **M. le Président.**- D'Heure de questions ass elo ofgeschloss a mir fuere weider mat der Diskussion vun der Proposition de révision 5047/5039 iwwert d'Artikelen 63 a 65 vun der Verfassung.

Et sief drun erënnert, dass bei enger Verfassungsrevisioun den Artikel 114 vun der Verfassung applizéiert gétt. Iwwer all Verfassungsännerung muss zweemol ofgestëmmt ginn, an tëschent deenen zwou Ofstëmmunge musse mindestens dräi Méint leien. Op d'mannst mussen zwee Drëttel vun den Deputéierten sech bei der Ofstëmmung fir d'Ofännerung ausspreche. De Vote par procuration ass net erlaabt. D'Riedezäit ass nom Modell 1 festgeluecht. Et si bis elo ageschriwwen: déi Häre Bodry, Rippinger, Henckes an d'Madame Wagner. D'Wuert huet elo de Rapporteur, den honorablen Här Paul-Henri Meyers.

6. 5047/5039 - Proposition de révision des articles 63 et 65 de la Constitution

Rapport de la Commission des Institutions et de la Révision constitutionnelle

■ **M. Paul-Henri Meyers (CSV), rapporteur.**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, mir sollen haut d'Artikelen 63 a 65 vun der Verfassung ofänneren. D'Kommissioun vun den Institutionen a vun der Verfassungsännerung huet an hire Sitzung vum 16. Oktober 2002 a vum 13. November 2002 d'Entscheidung unanimement getraff, fir déi do zwee Artikelen ofzënnere.

Mir hunn déi Propositionen un de Statsrot ginn. Deen huet den 28. Januar vun dësem Joer säin Avis ofginn. D'Kommissioun huet de 4. Februar vun dësem Joer erëm eng Kéier unanimement decidéiert, fir de Rapport unzehuelen a fir lech déi Verfassungsännerung ze proposéieren an där Form wéi se elo virläit.

Den Artikel 65 vun der Verfassung gesäit haut vir, dass d'Chamber nëmme iwwer e ganz Gesetz kann ofstëmmen, wa se virdrun iwwert déi eenzel Artikelen een nom aneren ofgestëmmt huet. Dat ass eng Oblatioun. Dat muss agehale ginn. Dir wësst, dass dat haut heiansdo eng Belaaschtung duerstellt.

Déi Texter, wéi se geschafe si ginn 1848 waren e Recht, an deemools huet d'Chamber missen derfir kämpfe fir Artikel fir Artikel ofzestëmmen, fir Ofännerungen ze maachen zu den eenzelnen Artikelen, wat haut eng Selbstverständlechkeet ass. Wat deemools also een erkämpfte Recht war, wat sënnavoll war deemools, ass am Fong geholl eng Belaaschtung an exzessiv ginn an inadaptéiert. Dofir hu mer och d'Décioun geholl fir déi Oblatioun do ofzeschaffen. Mä mir hunn déi Bestëmmung net ganz ofgeschaaft. Mir hu virgesinn, dass och an Zukunft nach iwwert déi eenzel Artikelen kann ofgestëmmt ginn, wa weinstens fënnf Deputéierten dat verlaangen - da muss natierlech iwwert deen eenzelnen Artikel oder iwwer méi Artikelen eenzel ofgestëmmt ginn. Déi Proposition, déi mer gemaach hunn, ass also un de Statsrot gaangen. De Statsrot huet och säin Accord zu där doter Proposition ginn.

Mir hunn dann och decidéiert den Artikel 63 ofzënnere. Den Artikel 63 gesäit elo vir, dass de Vote iwwer e ganz Gesetz duerch ee Vote nominal muss virgeholl ginn. Vote nominal - dat wëllt soen, dass een och weess, wie fir de Projet, wien dergéint gestëmmt huet a wie sech enthalten huet. Den Numm muss also zum Virschäi kommen, hei an der Chamber an och dobaussen. Jidderee muss an enger Demokratie kënnen novollzéien, wéi deen eenzelnen Deputéierte

sech verhalen huet an engem Vote zu engem Projet de loi. Dofir ass de Vote nominal virgesinn. Et ass also eng wierklech demokratesch Disposition, déi et och de Wieler an de Bierger erlaabt, de Vote bei deem eenzelnen Deputéierten no-zevollzéien.

D'Fro stellt sech, wéi dee Vote ka virgeholl ginn. Dee ka geschéien duerch een Appel nominal. Hie kann awer och geschéie par voix électronique, well och do kann een novollzéien, wéi deen eenzelnen Deputéierte gestëmmt huet. Dat war och an der Vergaangenheet kee Problem. Et huet sech awer an der Kommissioun een anere Problem gestallt. Dat ass dee vun dem Vote par procuration.

De Vote par procuration, sou wéi e virgesinn ass am Règlement, erlaabt et och do ze kontrolléieren, wéi den Deputéierten, deen net present ass, wou awer en aneren Deputéierten de Vote a sengem Numm virgeholl huet, wéi deem seng Attitüd war vis-à-vis vun dem Projet de loi, deen zur Ofstëmmung komm ass. Och do kann een novollzéien, wéi dee gestëmmt huet. Dofir ware mer och der Meenung, an dat war och nach ëmmer de Fall, dass de Vote par procuration méiglech ass. Fir et awer kloer zum Ausdrock ze bréngen, fir och an eiser Verfassung dat anzeschreiwen, wat an anere Länner scho méi laang drasteet, notamment a Frankräich, hu mer gemengt et wier wichteg, fir de Vote par procuration an d'Verfassung dranzesetzen.

D'Kommissioun huet also an deem Sënn ee Virschlag gemaach. De Conseil d'État war och mat deem dote Virschlag d'accord. De Conseil d'État huet awer a sengem Avis proposéiert, dass ee soll bäifügen, dass all Deputéierten nëmmen eng Procuratioun ka kréien, dass en also ëmmer nëmme fir een Deputéierte Kolleg kann ofstëmmen an net fir méi.

D'Kommissioun huet an hirer Sitzung vum 4. Februar den Avis vum Conseil d'État analyséiert. De Conseil d'État huet och proposéiert fir d'Voten alleguer an engem Artikel zesummenzefaassen. Hien huet, wat de Fong ugeet, just bäigefügt, dass een nëmmen eng Procuratioun ka kréien. Wat de Fong ugeet, huet de Conseil d'État keng aner Ännerunge proposéiert. Hien huet allerdéngs verschidde Formelen oder, wat d'Form ugeet, Adaptatiounen vum Text virgeschloen, mat deenen och d'Kommissioun unanimement d'accord war.

Ech géif mer wënschen, dass mer haut déi Unanimitéit oder eng large Majoritéit hei am Plenum géifen erëmfanne fir déi doten zwee Artikelen ofzeänneren a se an engem eenzegem Artikel 65 zesummenzefaassen. Sou wéi de President virdu gesot huet, ass dat hei een éischte Vote. No deem neien Artikel 114 musse mer en Délai vun dräi Méint ofwaarden a mir kënnen dann een zweete Vote virhuelen. Ech soen lech merci fir d'Opmierksamkeet.

M. le Président.- Als éischte Riedner ass den Här Alex Bodry agedroen. Den Här Bodry huet d'Wuert.

Discussion générale

M. Alex Bodry (LSAP).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wéi de Rapporteur, den Här Meyers, dat scho genügend ervirgestrach huet, handelt et sech bei dëser Verfassungsrevisioun ëm zwee Artikelen, déi d'legislativ Prozedur hei zu Lëtzebuerg behandelen, déi also d'Regele betreffen, no deenen d'Gesetzer vum Parlament diskutéiert a besonnesch gestëmmt ginn.

An alle Verfassungen, net nëmmen an der Lëtzebuerger Verfassung, gëtt där doter Fro, der legislativer Prozedur, e gewëssene Raum zougestanen. Historesch gesi kennt nämlech d'Aart a Weis, wéi Gesetzer diskutéiert an ofgestëmmt ginn

am Parlament am Zesummenhang och vum Verhältnis vun der Exekutiv zur Legislativ, eng grouss Bedeutung zou. D'Recht vum Parlament op eng eege legislativ Initiativ, d'Recht fir d'Gesetzesvirlage kënnen ofzeänneren an d'Recht vum Parlament fir d'Ofstëmmung iwwert de Gesetzesprojet kënnen opzestéckelen si parlamentaresch Errongenschaften aus dem vileschte Jorhonnert. All déi dote Regeln, sou banal se haut kléngen an engem gutt fonctionnéierende parlamentaresche System, markéieren eigentlech de gleitenden Iwwergank vun engem autokratesch ausgeriichte System hin zu enger parlamentarescher Demokratie.

Zu deenen historeschen Elementer gehéiert och de Vote article par article. Den Här Meyers huet a sengem excellente Rapport schon dorobber higewisen. Ech wëllt e belschen Auteur an deem Zesummenhang zitéieren, well eigentlech déi dote Bestëmmung, déi mir zënter 1848 an eiser Verfassung hunn, och schon an der belscher Verfassung vun 1830 war. Deemools hunn d'Auteuren drop insistéiert fir hinzewisen, dass déi dote Bestëmmung völeg nei war an een totale Broch duergestallt huet mat deem Ofstëmmungssystem, wéi e virdrun ënner hollännescher Herrschaft bestanen huet, also och an där Zäit, wou Lëtzebuerg eng hollännesch Provënz war.

Ech zitëiere gären hei ee Jurist, den Här Thonissen, aus sengem Ouvrage „La constitution belge annotée“, dee geschriwwen huet: „Au moyen de ces mesures de précaution“ - do gehéiert dee Vote article par article dozou – „les chambres ne se trouvent désormais jamais placées devant l'alternative d'écarter un projet utile dans son ensemble ou de donner en l'adoptant leurs assentiments à l'une ou l'autre disposition dangereuse qu'il peut renfermer.“

Also, eng Attitüd, déi vun der Regierung konnt dra bestoen, fir ganz Texter ze imposéieren, déi ass hei net méi méiglech, well d'Parlament d'Méiglechkeet kritt fir iwwert deen dote Wee op eenzelne Punkte Modifikatiounen virzehuele respektiv iwwer Ofstëmmung ze verënnere, dass eenzel Artikelen, déi him net gefale kënnten, en vigueur gesat ginn, obwuel de ganzen Text u sech seng Zoustëmmung géif fanen.

Dofir ass et och fir eis net a Fro komm, dass déi doten Dispositioun Vote article par article géif ersatzlos gestrach ginn. De Mechanismus vun enger getrennter Ofstëmmung iwwer ee Artikel oder méi Artikelen vun engem Projet de loi oder vun enger Proposition de loi muss weider méiglech sinn, soss drifte mer of an en anere politesche System. Et ass also d'Propos hei fir de bestehenden obligatoresche Vote article par article bei alle Gesetzesvirlagen ze ersetzen duerch e Vote au cas par cas, wann effektiv d'Demande virläit vun enger gewëssener Unzuel vun Deputéierten. Et huet eis do logesch geschéngt fir do eigentlech déi geltend Fraktiounstäerkt ze huelen, also fënnef Deputéierte musen dee Vote article par article oder e Vote iwwer een Artikel oder méi Artikelen froen. Wa se dat froen, dann ass se rechtens. Da muss esou e getrennte Votum stattfanen. Da kann dat net duerch eng Majoritéit vun der Chamber eventuell anescht décidéiert ginn.

Dat schéngt mer eng Modifikatioun ze sinn, déi eigentlech den Acquis démocratique bäibehält, déi awer gläichzäiteg der Praxis vun haut Rechnung dréit, wou et effektiv sech erausgestallt huet, dass esou e Vote article par article iwwer Gesetzesprojeten, wou eigentlech keng Ofännerunge geplangt sinn, wou och nach Eestëmmegkeet an der Chamber herrscht, eigentlech iwwerflësseg ass an am Fong nëmme relativ onnéidegen Zäitverloscht hei bei de parlamentareschen Aarbechte mat sech bréngt.

Mir wäerten also déi dote Modifikatioun stëmmen, sou wéi mir och d'accord sinn, dass mer - wéi dat och vill aner Verfassungen maachen - de Vote par procuration, also de Vote vun engem Deputéierte fir en aneren Deputéierten, sollen an eis Verfassung schreiwen. Bis elo ass deen dote Cas de figure nëmmen iwwert d'Chambersreglement geregelt. Mä et ass wouer, dass dat kéint eng Rei vu prinzipielle Froen opwerfen: Kann iwwerhaupt en Deputéierte säin Ofstëmmungsrecht un en aneren ofrieden? An dofir ass et, mengen ech, richtig - an och dat maache ganz vill Verfassungen -, fir dat an eisen Text anzeschaffen.

Et ginn allerdéngs och an Europa Verfassungen, déi et ausdrécklech ausschléissen, wéi zum Beispill a Spuenien ass et verbueden, dass en Deputéierte par procuration ofstëmmt. Do ass wierklech verlaangt, dass all Deputéierte selwer ofstëmmt, perséinlech ofstëmmt, an e kann net engem aneren eng Procuratioun ginn. Op dee Wee gi mer net, mir halen hei am Fong déi gängeg Praxis fest, mä mir sécheren se doduerjer rechtlech of, dass mer déi Méiglechkeet ausdrécklech an d'Verfassung aschreiwen a mir behalen déi bestoend Limitatioun mat bäi, dass een natierlech héchstens ka fir een Deputéierten a sengem Numm ofstëmmen. Also och domadder si mer averstanen a mir sinn och d'accord, fir déi zwou Dispositiounen an engem eenzege Artikel ze binden.

Zum Schluss wëll ech awer an deem doten Zesummenhang eis Praxis vun deene leschte Jorzéngten e bësse méi kritesch kucken, och op Grond vun deenen Texter, déi mir elo hei amgaange sinn ze iwwerkucken an ze iwwerschaffen. Ech stelle mer d'Fro, ob déi Praxis, wéi se elo haut nach hei am Parlament besteet - zënter Jorzéngten ass et déiselwecht -, wéi mir d'Procuratioun hei benotzen, richtig ass, well en fait läit jo keng schrëftlech Procuratioun vun den Deputéierte vir. Hei gëtt eigentlech innerhalb vun de politesche Fraktiounen en tacite Mandat exekutéiert. Dat ass awer esou a kengem Chambersreglement festgehalten. Dofir géif ech bidden, dass ee vläicht an Zukunft do e bëssen oppasst, well déi Aart a Weis wéi mer de Procuratiounsmechanismus hei an der Chamber handele kéint awer - och mat deem kriteschen A, wat e Verwaltungsgericht och ewell op d'legislativ Prozedur werft - mol eng kéier zu juristesche Schwieregkeete féieren. Dat war virun etleche Joren e bëssen anescht, do sinn et nach schrëftlech Procuratiounen ginn, dat ass an deene leschte Joren e bësse méi lax gehandhabt ginn, mä dat kann awer eventuell zu Contestatiounen Ulass ginn.

Datselwecht gëllt och fir déi Aart a Weis, wéi mer de Vote article par article hei an der Chamber virhuelen, wou zum Schluss d'Lecture vun den Artikelen gemaach gëtt an de President dann all kéiers bei all Artikel „admis“ seet; souwäit kee sech zu Wuert mell. Or ass déi dote Prozedur an eise Chambersreglement net virgesinn. Eist Chambersreglement leet kloer fest, wéi d'Chamber hire Vote ausdréckt an dat mécht se nëmmen entweder iwwert de Wee vun enger Ofstëmmung iwwer eise mechanesche System oder par main levée, wat déi einfachst Method ass, déi mer kennen an déi gëtt hei an der Chamber net beim Vote article par article applizéiert, sou dass ee sech dierf d'Fro stellen, ob dat doten eigentlech conforme zu eise eegene Chambersreglement ass, dat Gesetzesvaleur huet, a wéi wäit dat dote conforme ass zum Text vun der aktueller Verfassung.

Also wann een dat e bësse méi am Detail kuckt, da gesäit een, dass am Laf vun deene leschte Joren

eng Rei Mängel opgetaucht sinn an dofir mengen ech ass et noutwendeg an néideg, dass mer deen heiten Text stëmmen. Ech hoffen, dass mir et dann och an dräi Méint an engem zweete Vote nach faierdeg bréngen, kuerz virum Oflaf vun dëser Legislaturperiod, definitiv déi Ofännerung vun der Verfassung hei kënnen duerchzezéien.

Sou wéi de Kalenner elo ausgesäit - dat muss een och soen - ass dat déi leschten Ännerung vun der Verfassung, déi mer ganz kënnen duerchzéien, well vu Métt Mee u soll d'Chamber jo net méi tagen a mir sinn elo Métt Februar, an duerch den Artikel 114 musse mer zwee Voté maache mat engem Intervall vun dräi Méint, sou dass een dovunner kann ausgoen, dass dat heiten, net vläicht déi lescht Ofstëmmung iwwer eng Ofännerung vun eiser Verfassung an dëser Legislaturperiod ass, awer déi leschten Ännerung, déi och eng Chance huet definitiv ze ginn innerhalb vun dëser Legislaturperiod. Dat gesot, bréngen ech nach eng kéier ausdrécklech den Accord vu menger Fraktioun hei an.

Plusieurs voix.- Très bien.

M. le Président.- Als nächste Riedner ass den Här Jean-Paul Rippinger agedroen, den Här Rippinger huet d'Wuert.

M. Jean-Paul Rippinger (DP).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech brauch bei dëser Revisioun vun eiser Verfassung net an den Detail ze goen, well de Rapporteur dat schon in extenso gemaach huet. Ech maachen och keen Exkurs an d'Vergaangeheet an an d'Geschicht.

Ech hale just fest, dass et sech hei ëm eng Verbesserung vun eiser legislativer Aarbecht a vun der Ofstëmmung handelt. Déi sukzessiv Parlamenten hunn an deene vergaangene Jore Verbesserungen erabuecht. Wann ee bedenkt, dass een nach virun 20 oder 25 Joer hei déi eenzel Budgete vun de Ministären eenzel ofgestëmmt huet, dass mer bis an d'Nuecht era getagt hunn, dass de Vote nominal net duerch eng Machinerie oder e mechanesche System war sondern jiddfreee säi Vote huet missen eenzel ofginn, da constatéieren ech, dass mer haut dach awer an eiser legislativer Aarbecht a fir d'Revalorisatioun vum Parlament ganz grouss Progrès gemaach hunn. Den Avis vum Statsrot zu dëser Modifikatioun - déi jo explizéiert ginn ass - war positiv, et war e Vote unanime an der Kommissioun, sou dass ech kee weidere Commentaire brauch ze maachen, wéi just lech ze soen, dass eis Fraktioun dës Revisioun vun eiser Verfassung stëmmt.

Une voix.- Très bien.

M. le Président.- Den nächste Riedner ass den Här Jacques-Yves Henckes.

M. Jacques-Yves Henckes (ADR).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, et ass wichteg, dass mer heiansdo eis Constitutiounen engem klengen Toilettage ënnerzéien, hei ass eng vun deene Mesuren, déi dorobber hinzile fir eng Prozedur, déi u sech ganz oft als onnëtz emfonnt gëtt, ze suppriméieren a fir op där anerer Säit awer nach d'Méiglechkeet ze schafen, dass eng Fraktioun kann a tout moment iwwer en eenzelnen Artikel eng Ofstëmmung verlaangen. Den ADR ka sech mat där Propositioun d'accord erklären, mä ech weess awer och, dass a menger Fraktioun deen een oder deen aneren der Meenung ass, dass dat Recht net soll um Fraktiounsniveau sinn, mä deem eenzelnen Deputéierte reservéiert bleiwen, a si wäerte sech dann deen Ablack hei beim Vote och an deem Sënn enthalten.

M. le Président.- Als leschten Diskussionsriedner ass d'Ma-

dame Renée Wagener agedroen. D'Madame Wagener huet d'Wuert.

Mme Renée Wagener (DÉI GRENG).- Här President, ech bewonneren d'Kreativitéit vu menge Virriedner fir bei där doter Propositioun nach esou vill Wieder ze maachen. Mir fällt dozou just an, dass ech frou sinn, dass mer no esou laanger Zäit endlech op de Wee ginn, fir hei eng Réforme administrative virzehuelen, déi scho längst fäleg gewiescht wär a mir wäerten déi als Fraktioun natierlech och kënne matdroen.

Merci.

Une voix.- Très bien.

M. le Président.- D'Wuert huet elo nach den Här Jaerling gefrot.

(Interruptions et hilarité)

M. Aly Jaerling (ADR).- Här President, no där Euphorie hei schéngt et mer dann och wichteg, dass déi Prozedur, déi hei stattfonnt huet, dass mer ëmmer all Artikel fir Artikel solle virlesen, aus der Welt geschafft gëtt. Domadder sinn ech och d'accord, sou wéi ech och net onbedéngt e Problem mat der Procuratioun hunn, mä ech hunn awer e Problem domat, wa mer an eis Verfassung schreiwen, dass en Deputéierte muss fënnef Ennerschrëften hunn, fir hei kënnen ze froe fir en Artikel vun engem Gesetz kënnen eenzel ofstëmmen ze loosse.

Domadder hunn ech awer e prinzipielle Problem, well ech einfach soen, dass dat d'Initiativrecht vun dem eenzelnen Deputéierte ganz kloer a Fro stellt. A mir hunn den Artikel 50 - Här Rippinger, Dir kennt elo de Kapp rëselen - vun eiser Verfassung dee kloer seet, dass all Deputéierte soll no sengem Gewëssen hei kënnen ofstëmmen, dass e soll vu sengem Initiativrecht kënne Gebrauch maachen a wann hei en Deputéierten nach muss bei véier Leit extra froe goen, fir dass e ka vu sengem Initiativrecht Gebrauch maachen, mengen ech, dann ass dat eng Diskriminéierung vun deem eenzelnen Deputéierten an domadder kann ech net d'accord sinn.

(Interruption)

Ech kann also net d'accord sinn, dass déi Diskriminéierung an d'Gesetz, an eis Verfassung, ageschriwwen gëtt. An eiser Verfassung steet, dass all Bierger solle gläich sinn, an eise Gesetz steet, all Bierger ass virum Gesetz gläich - just net virun dësem Gesetzgeber. An dofir sinn ech net domadder d'accord a kann dat do och net stëmmen - an ech wäert och mat nee stëmmen. Ech hat och schon an deem Sënn eng Initiativ gemaach, fir dass an der Reglementskommissioun vun der Chamber do soll dat iwwerluecht ginn, ob dat net awer eng kéier kennt geännert ginn oder verbessert ginn, well ech einfach weess, dass bei deenen nächste Wahlen - an ech wënsche jo kengem dat, mä stellt lech mol dat schrecklecht Bild vir, wann déi eng oder déi aner Grupp op eemol nëmme méi zu véier wäeren, dann hätt déi...

Une voix.- Wat seet den Här Gibéryen dann dozou?

M. Aly Jaerling (ADR).- Ech hunn deen net gefrot.

(Hilarité)

Mä well ech jo der Meenung sinn, dass all Deputéierte säin eegent Initiativrecht huet, gesinn ech net an, firwat ech e soll froen, wann ech meng eege Meenung hei soen.

(Interruptions)

Une voix.- Très bien.

M. Aly Jaerling (ADR).- Et ass op jidde Fall esou, dass - an dat war jo schon hei an dësem Parlament, dass mer Gruppementer hate vu véier Deputéierten - déi da während fënnef Joer laang keen

Initiativrecht haten. Hutt Dir lech dat schonn iwwerluecht? An dofir schéngt et mir - an ech wär frou, wann ech hei nach véier Leit géif fannen, déi domat d'accord wären -, dass mer dat do sollen erausloossen an all eenzelnem Deputéierte säin Initiativrecht, an net déi Diskriminéierung hei an eis Verfassung asetzen.

Une voix.- Här Jaerling, Dir verwieselt eppes.

Une autre voix.- Et ass net fir d'éischt.

(Interruptions diverses)

M. le Président.- D'Wuert huet elo den Här Minister François Biltgen.

M. François Biltgen, Ministre du Travail et de l'Emploi.- Jo, Här President, hei geet et ëm eng intern Organisatioun vun der Chamber an dofir wäert d'Regierung keng Stellungnahm dozou ofginn, mä d'Chamber do hir Responsabilitéit iwwerhuele loossen.

Plusieurs voix.- Très bien.

M. le Président.- D'Diskussioun ass elo ofgeschloss a mir kommen zur Lecture vun den Artikelen.

Lecture du texte du projet de loi (par M. Jean Spautz)

D'Artikelen 1 an 2 si gelies an ugeholl.

Dir Dammen an Dir Hären, mir stëmmen also elo of iwwert d'Ännerunge vun deenen zwee virleiende Verfassungsartikelen.

Vote

Déi fir de Projet si stëmme mat Jo, déi aner mat Neen oder si enthalen sech.

De Projet de loi ass ugeholl mat 45 Jo- an 3 Nee-Stëmmen.

Ont voté oui: Mme Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mme Marie-Josée Frank, MM. Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hupert, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer, Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Nicolas Strotz, Fred Sonnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler;

MM. Jeannot Belling, Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helminger, Alexandre Krieps, Claude Meisch, Jean-Paul Ripinger et John Schummer;

MM. Jean Asselborn, Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux, Jos Scheuer et Georges Wohlfart;

MM. Jacques-Yves Henckes et Robert Mehlen;

M. Camille Gira, Mmes Dagmar Reuter-Angelsberg et Renée Wagener.

Ont voté non: MM. Jean Colombara et Aly Jaerling;

M. Serge Urbany.

Domadder wär dee Punkt ofgeschloss.

(Interruption)

Den Här Lucien Weiler freet d'Wuert. Här Weiler, Dir hutt d'Wuert.

7. Ordre du jour

M. Lucien Weiler (CSV).- Här President, ech wollt eng kleng Modifikatioun vum Ordre du jour proposéieren an deem Sënn wou mer jo haut de Mëtten hei mat enger Motioun vum honorablen Här Mehlen konfrontéiert gi sinn. Ech géing proposéieren, datt mer déi Motioun direkt géingen am Uschloss un déi Debatt vum Traité, déi mer elo hunn, ofstëmmen.

M. le Président.- Ass d'Chamber domat d'accord?

(Assentiment)

Et ass also esou décidéiert.

Da komme mer elo zur Diskussioun vum Projet de loi 5190 iwwert de Baitrëtt vun zéng neie Länner an d'Europäesch Unioun. D'Riedezäit ass nom Modell 2 festgeluecht. Et si schonn ageschriwwen: déi Häre Wiseler, Fayot, Helminger, Henckes, Bausch an Urbany. D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorablen Här Emile Calmes.

8. 5190 - Projet de loi portant approbation du Traité entre le Royaume de Belgique, le Royaume de Danemark, la République Fédérale d'Allemagne, la République Hellénique, le Royaume d'Espagne, la République Française, l'Irlande, la République Italienne, le Grand-Duché de Luxembourg, le Royaume des Pays-Bas, la République d'Autriche, la République portugaise, la République de Finlande, le Royaume de Suède, le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord (États membres de l'Union européenne) et la République Tchèque, la République d'Estonie, la République de Chypre, la République de Lettonie, la République de Lituanie, la République de Hongrie, la République de Malte, la République de Pologne, la République de Slovaquie relatif à l'adhésion de la République Tchèque, de la République d'Estonie, de la République de Chypre, de la République de Lettonie, de la République de Lituanie, de la République de Hongrie, de la République de Malte, de la République de Pologne, de la République de Slovaquie à l'Union européenne, signé à Athènes, le 16 avril 2003

Rapport de la Commission des Affaires étrangères et européennes et de la Défense

M. Emile Calmes (DP), rapporteur.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, erlaabt mer just, datt ech uganks drun erënneren, datt dee Projet de loi, dee mer hei diskutéieren, den 22. Juli vum leschte Joer déposéiert gouf an datt d'Regierung dem Conseil d'État den 23. Juli dëse Projet virgeluecht huet, deen en da sollt aviséieren. Den Avis vum Statsrot kouw allerdéngs eréischt de 27. Januar vun dësem Joer. Den 30. Januar hu mer an der zoustänneger Kommissioun de Projet an den Avis ënnersicht a schlussendlech ass de 4. Februar de Rapport an der zoustännnger Kommissioun ugeholl ginn. Et ass also net esou, datt et de Wëlle vun der Regierung an och net dee vun der Chamber war, datt mir elo bal dat lescht Land sinn, wat deen Traité hei wäert ratifizéieren.

Dat hei ass iwwregens déi fënneft Erweiderung zënter der Grënnung

vun den Europäesche Communautéiten, no der éischter 1973 wéi Irland, England an Dänemark sech zu de sechs Grënnerstate Frankräich, Däitschland, Italien, d'Belsch, Holland a Lëtzebuerg gesellt hunn, 1981 Griichenland bäikomm ass an dunn 1985 Portugal a Spuenien an 1995 Eisträich, Schweden a Finnland.

Et ass och net bevölkerungsméisseg déi gréissten Erweiderung, dat war nämlech déi, wéi England bäikomm ass an et ass och net flächeméisseg déi gréissten, well dat war déi, wéi Eisträich, Schweden a Finnland bäikomm sinn, mä et ass ganz sécher och net déi lescht. Am Kader vun dëser Erweiderungsprozedur sinn och Verhandlung mat Bulgarien a Rumänien opgeholl ginn, déi viraussichtlech awer eréischt 2007 prett wäerte sinn, fir an d'Europäesch Unioun kënnen eranzekommen. Mä och dann ass et nach net eriwuer an ech denken, datt virum Enn vun dësem Jorzéngt op d'mannst vläicht nach eent vun de Balkanlänner der Europäescher Unioun bäitriede kann. Et bleift dann och nach ëmmer d'Fro vun der Türkei, déi och de Statut vun engem Pays-candidat huet.

Wann d'Populatioun mat dëser Erweiderung och ëm ongeféier 20%, dat heescht 75 Millioun Leit, wisst an dann d'Europäesch Unioun op 450 Milliounen Awunner kënnt, ass et awer net esou, datt doduerch de Räichtum vun der Europäescher Unioun an deemselwechten Ausmooss géing eropgoen. Dat wat dës Länner zum PIB bäidroen, mécht alles in allem 4,5% aus. Domat gëtt den Ennerscheed vun deene sou genantene räiche Länner zu deene sou genantene manner räiche Länner méi grouss. En moyenne hunn dës Länner 30 bis 40% manner vun deem Räichtum, dee mir an der Moyenne an der Europäescher Unioun vun deene 15 Länner hunn. Allerdéngs ass et esou, dass dës Länner sech gutt dru ginn. De Wuesstem bei hinnen ass iwwerduerschnëttlech méi héich wéi bei eis an et wäert esou sinn, datt grad esou wéi dat beim Baitrëtt vu Spuenien a Portugal de Fall war, de Retard séier wäert opgeholl ginn.

Mä d'Europäesch Unioun ass jo awer net nëmmen e Wirtschaftsraum, si soll jo awer virun allem e Stabilitéits- a Friddensraum sinn. Et war och dat, mengen ech, wat déi Stats- a Regierungschefte vun deene 15 Länner dozou gefouert huet, 1993 zu Kopenhagen am Geescht vum Artikel 49 vum europäeschen Traité ze decidéieren a Konditiounen festzeleeën, fir dass eng Erweiderung vun der Unioun a Richtung Mëttel- an Osteuropa ka virgeholl ginn an och politesch a wirtschaftlech Kritäre festzeleeën, déi doranner bestinn, datt dës Länner natierlech demokratesch mussen funktionéieren, datt se d'Mënscherechter respektéieren an och d'Rechter vun de Minoritéiten an datt se virun allem och eng fräi Maartwirtschaft kënnen garantéieren.

An deene sukzessive Conseile gouf dunn zum Beispill zu Lëtzebuerg 1997 decidéiert, d'Verhandlung mat deenen éischte sechs Länner opzehuelen. Um Conseil vun Helsinki 1999 gouf dunn decidéiert mat sechs anere Länner Verhandlungen opzehuelen. Enn 2000 goufen um Traité vun Nice Konditiounen festgehalen, wéi datt eng Unioun zu 27 ze funktionéieren huet, deemools sollten zwielef Länner bäikommen. Um Conseil vu Laeken 2001 gouf decidéiert de Konvent an d'Liewen ze ruffen, deen eng europäesch Verfassung ausschaffe sollt an zulescht ass dunn Enn 2002 zu Kopenhagen fonnt ginn, datt opgrond vun deene verschiddenen Evaluationsrapporten, déi fir all Länner ge-

maach gi sinn, zéng Länner prett wäeren, fir an d'Europäesch Communautéit eranzekommen; an dat si Polen, Ungarn, Tschechei, Slowakei, Slowenien, Lettland, Estland, Litauen, Malta an Zypern.

Et huet also néng Joer u Verhandlung gebraucht et huet 200 vu bilaterale Konferenzen um Niveau vun den Ambassadeuren gebraucht an et huet 100 Réuniounen um Niveau vun den Ausseministere gebraucht, fir dëst, mengen ech, bis elo gréisst diplomatescht Verhandlungswierk zu Enn ze féieren. Effektiv handelt et sech hei bei dësem Adhésiounsvertrag ëm e Wierk vun zigtausend Säiten, wou ee mam beschte Willen net kann an den Detail goen, well ee sech einfach géif verféieren.

Den Traité selwer huet zwar nëmmen dräi Artikelen, wou deen éischten einfach seet, datt déi zéng Länner bäikommen, den Artikel 2 seet, datt bis den 31. Abrëll vun dësem Joer déi verschidde Länner hir Ratifikationsinstrumenten mussen der italienescher Regierung hannerleeën an dann zulescht steet dann och nach dran, datt an Zukunft an 20 Sproochen wäert geschriwwen ginn an datt dës 20 Sproochen och all wäerte Gültigkeit hunn. Eleng déi 20 Sproochen bréngen et mat sech, datt herno 145 Iwwersetzungskombinatiounen do sinn, datt d'Zuel vun den Interprete selbstverständlech eropgeet an domat och d'Käschten - virausgesat d'Europäesch Unioun léisst sech näischt afalen, fir de Problem vun de Sproochen ze léisen.

Nieft dem Traité gëtt et dann awer och den eigentlechen Adhésiounsakt, dat ass deen Akt mat iwwer 80 Artikelen a fënnf Kapiteln, deen zustane komm ass opgrond vun de Verhandlung mat deenen zéng Länner an dee festleet, datt, an enner wat fir enge Konditiounen, den Acquis communautaire iwwerholl gëtt, dat heescht a welcher Form déi zéng Länner all déi Bestëmmungen iwwerhuelen zu deenen déi aner 15 sech enner sech selwer oder zu Drëttsaten engagéiert haten. Et läit op der Hand, datt et keng Regel ouni Ausnahm gëtt; an dat ass och hei de Fall. D'Ausnahme komme gréisstendeels deenen zéng neie Länner zegutt, et ginn der awer och déi deene 15 Länner zegutt kommen, sou zum Beispill d'Bestëmmungen iwwert d'libre circulation vun den Aarbechter, respektiv de System vum Cabotage beim Stroossentransport.

Deenen iwwer 60 Artikele vum Adhésiounsakt geselle sech dann nach eemol 18 Annexen zou, vun deenen déi eng reng formell an technesch sinn, déi aner awer eréischt zustane komm sinn opgrond vun zéie Verhandlungen.

Et ginn alles an allem och nach zéng Protokollen hei derbäi, déi alleguer méi speziell Problemer léisen, wéi zum Beispill d'Protokoller 4 an 9, déi festhalen, datt zwee Atomkraaftwierker, eent a Litauen an eent an der Tschechei mussen zougemaach ginn, selbstverständlech mat der Hëllef vun der EU. De Protokoll 5 regelt den Accès an d'russesche Enclave vu Kaliningrad. An da ginn et nach zwee aner Protokollen, déi sech mat Zypern beschäftegen, wou ee Protokoll, den Nummer 10, seet, datt Adhésiounskonditiounen fir ganz Zypern gëllen, awer momentan bis d'Reunificatioun stattfont huet fir den nördlechen Deel opgehuewe sinn.

Da gëtt et schlussendlech nach den Acte final, deen u sech all déi Texter oplësch vum deenen hei Rieds geet, mat 44 Deklaratiounen säitens deenen eenzelne Länner. Zum Beispill huet Malta drop gehalen, datt festgehalen gëtt, datt si sech zu hiren Neutralitéite bekennen, sech awer zu enger gemeinsamer europäescher Sécherheetspolitik bekennen. Et ass och eng Deklaratioun vun de Länner alleguer derbäi, déi „Une seule Europe“ heescht, wou einfach dra festgehalen gëtt, datt momentan

Verhandlung mat Bulgarien a Rumänien gefouert ginn en vue vun enger Adhésioun am Joer 2007, a wou och festgehalen gëtt, datt d'Türkei de Statut vun engem Pays candidat huet.

Zu 15 ass et schonn net einfach mateneen auszekommen, wéi soll dat Zesummeliwe schlussendlech zu 25 funktionéieren? Do huet dee vun Conseil vu Laeken aberuffene Konvent versicht eng Lösung a Form vun enger europäescher Verfassung ze ginn. Leider konnten dës Propositionen vun der Conférence intergouvernementale nach net zu Enn gefouert ginn, an dofir wäerten da bis op weiteres, d'Bestëmmunge gëllen, déi Enn 2000 zu Nice festgehalen goufen. Dofir kënnt dësem Traité, deem seng Resultater ëmmer als enttäuschend ugesi gi sinn, awer eng historesch Bedeitung zou, well et just dësen Traité schlussendlech war, deen et erlaabt huet eng Erweiderung virzehuelen.

Et war virgesinn, datt dësen Traité sollt den 1. Januar 2005 a Kraaft trieden. Well d'Erweiderung awer elo op den 1. Mee virgezu ginn ass, bedéngt dat, datt mer den 1. Mee net zu 27 Länner an der Europäescher Unioun si mä zu 25, an et hunn eng Partie Adaptatiounen virgeholl mussen ginn. Esou wäert d'Kommissioun bis den 1. November zu 30 Kommissäre funktionéieren, well jiddereent vun deenen neie Länner e Kommissär bäikritt, fir dann nom 1. November zu 25 ze funktionéieren, wann déi nei Kommissioun do ass, déi aus de Wahlen vum Juni erausgeet, well jo déi grouss Länner op ee Kommissär verzichten hunn. Wéi et duerno virugeet, wäert d'Conférence intergouvernementale festhalen.

D'Bestëmmunge fir d'Europaparlament wäerten no de Wahlen vum Juni a Kraaft trieden. D'Europaparlament wäert da 732 Deputéierten zielen, vun deene Lëtzebuerg der sechs huet an net méi déi klengsten Zuel huet, well Malta der fënnf huet. Mä och hei bedingt et enger Partie Iwwergangslösungen, well Bulgarien a Rumänien nach net derbäi sinn. Dofir mussen fir d'Period 2004 bis 2009 déi 50 Sätz, déi dësen zwee Länner zegutt kommen, ënnert all déi aner verdeelt ginn, mat Ausnahm vu Lëtzebuerg an Däitschland, deenen hir Zuel net geännert huet an herno och net méi héich ka sinn. Sollt Rumänien a Bulgarien allerdéngs virun 2009 bäikommen, da geselle sech zu deene 732 Deputéierten, déi do sinn, nach déi 50 vu Bulgarien a vu Rumänien.

Dat, wat fir d'Kommissioun an d'Parlament gëllt, gëllt natierlech och fir de Conseil. Hei gëllt och bis den 31. Oktober eng Iwwergangsregelung. Dat gëllt och nach nom 1. November, well da jo déi zwee Länner nach net derbäi sinn. Dat gëllt souwuel fir d'Pondération vun de Stëmmen, déi an enger éischter Phas 321 wäert sinn, an an enger zweeter Phas 384. Et gëllt egal wéi eng Minorité de blocage. Et gëllt awer och eng Majorité qualifiée, déi enger Majoritéit vun zwee Drëttel, respektiv der Halschent vun de Länner muss entsprechen, je nodeem et sech ëm eng Proposition vun der Kommissioun, respektiv dem Conseil handelt. Doriwwer eraus kann dann och nach all Land kontrolléiere loossen, ob déi qualifizéiert Majoritéit och enger Majoritéit vun ongeféier 62% vun der Populatioun entsprécht.

Wat elo all déi aner europäesch Institutiounen ugeet wéi d'Cour de Justice, den Tribunal de première instance oder d'Cour des Comptes, fir nëmmen déi ze nennen, kritt all Land vun deenen zéng Länner e Vertrieder bäi. Bis d'Conférence intergouvernementale eppes Besseres fonnt huet, geet d'Rotatioun um Niveau vun der Présidence virun, an esou kënnt Lëtzebuerg dann an der éischter Halschent vun 2005 drun. Dat lescht Land, wat no dësem System wäert drukommen - esou ass festgehalen ginn - ass Finnland. Duerno